

เครื่องมือแยกเต่าทะเล

ปัจจุบันอวนลากเป็นเครื่องมือประมงที่มีบทบาทในการทำประมงพาณิชย์ จากสถิติการประมงแห่งประเทศไทยปี พ.ศ.2548 ของกรมประมงพบว่า สัตว์น้ำที่จับได้ในอวนน้ำประเทศไทยด้วยเครื่องมืออวนลากมีปริมาณประมาณ 16 ล้านตัน ซึ่งเป็นปริมาณการจับที่มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเครื่องมือประมงประเภทอื่นๆ การทำประมงอวนลากบางครั้งอาจส่งผลกระทบต่อการสูญพันธุ์ของเต่าทะเล ซึ่งเป็นการจับแบบไม่ได้ตั้งใจ (Incidental Catch) เนื่องจากเต่าทะเลเป็นสัตว์น้ำในบัญชีหมายเลข 1 ซึ่งหมายถึงสัตว์น้ำที่ใกล้จะสูญพันธุ์ ตามข้อระบุของอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดของสัตว์ป่า และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora: CITES) ก่อปรกในปี พ.ศ.2539 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายด้วยการนำเข้ากุ้งทะเล ซึ่งระบุว่ากุ้งทะเลที่นำเข้าสู่ประเทศสหรัฐอเมริกา จะต้องมาจากการทำประมงที่ไม่ส่งผลกระทบต่ออัตราการตายของเต่าทะเล อีกทั้งกระแสรองอนุรักษ์เต่าทะเลได้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้พยายามหาแนวทางทำการประมงอวนลากเพื่อไม่ให้เกิดการจับเต่าทะเลแบบไม่ได้ตั้งใจและส่งผลกระทบต่ออัตราการตายของเต่าทะเล ความร่วมมือในการคิดค้นอุปกรณ์เครื่องมือที่ช่วยทำให้เต่าทะเลหลุดออกจากการทำประมงอวนลากจึงเกิดขึ้น ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นองค์กรด้านการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการประมงซึ่งเกิดขึ้นจากความร่วมมือของประเทศในภูมิภาคฯ จึงได้พัฒนารูปแบบของเครื่องมือแยกเต่าทะเลและทำการทดลองร่วมกับประเทศสมาชิก เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการนำมาใช้ในภูมิภาคฯ

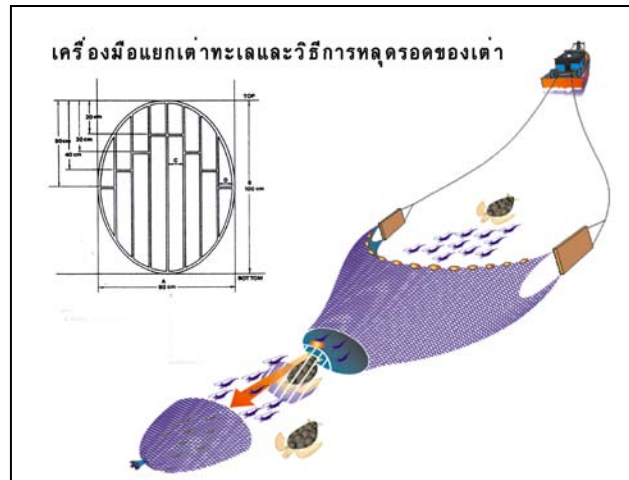

เครื่องกรองเต่า (Turtle Excluder Devices: TEDs) เป็นอุปกรณ์เครื่องมือที่ติดตั้งในอวนลาก มีลักษณะเป็นตะแกรงหรือแผ่นอวน เพื่อช่วยแยกหรือลดการติดของเต่าทะเลในการทำประมงอวนลาก เครื่องแยกเต่าแบ่งเป็นออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ **เครื่องแยกเต่าทะเลแบบแข็ง** ซึ่งสามารถพบได้โดยทั่วไป เครื่องมือ

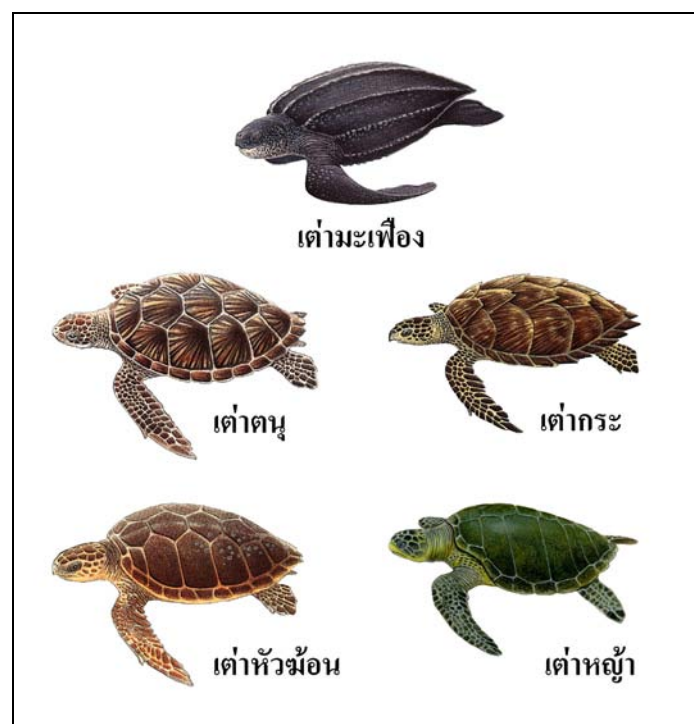

ชนิดนี้มีรูปร่างคล้ายตะแกรง เครื่องแยกเต่าทะเลแบบอ่อน เป็นเครื่องกรองเต่าที่พบได้น้อยกว่าชนิดแรก โดยเปลี่ยนจากตะแกรงเป็นแผ่นอวน

การติดตั้งและลักษณะการทำงาน
ของเครื่องมือแยกเต่าทะเล เครื่องมือแยกเต่าทะเลจะติดตั้งด้านในของถุงอวนลากบริเวณตำแหน่งก่อนถึงก้นอวน การติดตั้งเครื่องมือแยกเต่าทะเลจะวางในลักษณะลาดเอียง และบริเวณด้านล่างของอวนในตำแหน่งที่ติดตั้งตะแกรง และจะมีช่องสำหรับให้เต่าทะเลสามารถหลุดออกไปได้ ส่วนสัตว์น้ำอื่นๆสามารถรอดผ่านช่องตะแกรงเข้าไปยังก้นอวนลาก

เต่าทะเลที่พบในประเทศไทยมีทั้งหมด 5 ชนิดได้แก่ เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) เต่าตนุ (*Chelonia mydas*) เต่ากระ (*Eretmochelys imbricata*) เต่าหัวม้อน (*Caretta caretta*, เต่าหญ้า (*Lepidochelys olivacea*) สามารถพบได้ทั้งทะเลฝั่งอ่าวไทยบริเวณจังหวัดชลบุรี ระยอง ตราด และอันดามัน

ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือซีฟเดค มีบทบาทสำคัญในการศึกษา ทดลองและออกแบบลักษณะของเครื่องมือแยกเต่าทะเลที่มีชื่อว่า “Thai Turtle Free Device” (TTFD) ซึ่งมีคุณสมบัติเบาเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานในภูมิภาคฯ นอกจากนี้ยังได้ทำการทดลองถึงประสิทธิภาพการ ใช้งานของเครื่องมือแยกเต่าทะเล Thai Turtle Free Device ขึ้นที่จังหวัดชุมพรและสงขลาโดยเปรียบเทียบกับ เครื่องมือแยกเต่าทะเลชนิดอื่นๆ พบว่า เครื่องมือแยกเต่าทะเลชนิดนี้มีประสิทธิภาพในการแยกเต่าทะเล และเหมาะสม ง่าย สะดวกต่อการติดตั้งกับเครื่องมือประมงอวนลาก หลังจากที่ได้ทำการทดลองในประเทศไทยแล้ว ยังได้เดินทางไปทำการทดลองในประเทศต่างๆ ในภูมิภาค อาทิ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม กัมพูชา เป็นต้น รวมทั้งได้จัดการฝึกอบรมขึ้นเพื่อเผยแพร่ประสิทธิภาพและการติดตั้งเครื่องมือ แยกเต่าทะเล รวมทั้งความสำคัญ ความจำเป็นในการอนุรักษ์เต่าทะเลให้กับข้าราชการ เจ้าหน้าที่ด้านการ ประมง และชาวประมงของประเทศต่างๆ ในภูมิภาค

เต่าทะเลได้ชื่อว่าเป็นสัตว์ดึกดำบรรพ์ซึ่งอาศัยอยู่บนโลกมาแล้วมากกว่า 200 ล้านปี แต่ไม่น่าเชื่อว่า ปัจจุบันสัตว์ชนิดนี้มีปริมาณลดลงอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นสัตว์ที่ใกล้จะสูญพันธุ์ หลายประเทศทั่วโลก ตลอดจนภาครัฐและเอกชนได้ร่วมมือกันในการอนุรักษ์ป้องกันและคุ้มครองไม่ให้เต่าทะเลได้สูญพันธุ์ไป จากโลก การใช้เครื่องมือแยกเต่าทะเลในการทำประมงอวนลากก็เป็นแนวทางหนึ่งเพื่อการอนุรักษ์ รักษาการ จับเต่าทะเลแบบไม่ได้ตั้งใจ รวมทั้งลดอัตราการตายของเต่าทะเล ทำให้เต่าทะเลสามารถมีชีวิตอยู่รอดและ อยู่เคียงข้างกับโลกสืบต่อไป

